

Carta a los Hebreos **Kjibokwo ère tak hebreoga kong** **Kjibokwo ère sorè**

Kjibokwo ère tak beno pjang hebreoga mār Jesús go li kong. Hebreoga li, e kowëba Israel tjëyoga, e kowëba judíoga bakoe. Epga tjëyo kjrinaso, gueniyo kowëba oblë oblë eni.

Kjibokwo ère taga èrë miydëy llëme. Kjone kjone tjlë ga taga Pablorë le. Kjone kjone tjlë ga taga Bernabéré le. Kjone kjone obi tjlë ga taga Apolosdë le. Gueniyo taga èrë miydëy yõtso llëme.

Eshko dbaryo ga hebreoga mār lōng Jesús go li shdungoba ara. E kjĩshko ga kjone kjone Jesús rayë woydë, mār ber lōng kjok llgwekklo tara Moisésdë li go irōng obi wlo. No kjone kjone to lōng tjlë ga ëye dōya Jesúsde ga ä, ga woyde ga raye le. E kjĩshko ga kjibokwo ère taraba, epga dbokjrë e go wlo.

Dënashko ga Sbö tjlëno nopga kong ba tjlökwo lagaga go, ba parkagaga kjok dogo so go bako, gueniyo eshko dbaryo ga tjlëno ba Wa Jesús go li taraba ba kong. Dënashko ga Sbö tjlë ba nopga kong ga llono ga tjlökwo twe ba kong tjaqlën, ber pjlú, tjlökwo bäm go li kjinmo le, ga shäryara eni Jesús go li taraba ba kong. Owa pjang bi go li löya Sbörë kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjĩshko llëm, gueniyo Jesús wolono pjaraso, owa pjang bi go kës li löya Sbörë ber dret wlo, ga shji ie ber lōng pjlo bek ba bokso e kjĩshko ga pjlú li taraba ba kong. Llëbo shäryara Jesúsde bi kong li kjĩshko ga shji äär Sbö bokshto kjok dogo ba pjlú wlo li taraba ba

kong. Eni ga epga icharaba mär Jesús go jlökoyo, llëbo wen ba kong owa gueniyo.

Sbö Wa, e tjwlō ara, Sbō parkagaga kjok dogo so kjinmo

¹ Dënashko ga Sbō tjlēno ba tjlōkwo lagaga oblē oblē kong, le lok bi tjlapgaga kong wlo. Tjlēno eni kop ara, ga tjlēno oblē oblē bakoe. ² Gueniyo ga dbar pjir lē dbaryo eerishko ga ba Wa ichara tjlēno bi kong om go shara. Ba Wa li go ga kjok shäryara Sbörē uunkong, ga llono ga llëbo tjeng kës li ber baïya. ³ Ba dbo kãã, e so Sbō ï kjoyo, e so e kjoyo kjishko. Llëbo kës tjeng ba wloshko, ga iche ba tjlōkwo dbo ara li go, srer llēm wlo. E wolono, llëbo owa shäryara nopgarē li potjwlēkklo. E irgo ga öötong beno sök Sbō orkwo këlëkong kjok dogo. ⁴ Eni ga öötong sök tjwlō ara, Sbō parkagaga kjok dogo so kjinmo, ga ba ko tjwlō ara ba kjinmo bakoe.

⁵ Miydëy eni, llëbo lara Sbörē ba kong li kjishko. Tjlēno ga
«Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.»*
Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llëme. Ga tjlēno obi ga
«Tja ber sök ba Data;

era ber sök bor Wa.»†
⁶ Ga ba Wa li ichara kjok ëre kjing goshko ga tjlē ga
«Bor parkagaga kjok dogo so,
bor Wa, e poshrëzi uunkong.»‡

* **1:5** Salmo 2.7. † **1:5** 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13. ‡ **1:6** Deuteronomio 32.43.

7 Ga tjlëno ba parkagaga kjok dogo so kjïshko.

Tjlëno ga

«Ba parkagaga kjok dogo so,
e shäryara beno so pjluk kjoyo,
so iök kjoyo bakoe.»§

8 Gueniyo tjlëno ba Wa kong ga

«Pja Sbö,
pja ber sök no pjluyo ïyado wlo,
ga kjok ilgwep beke.

9 Llëbo pjlú shäryëbashko ga pja wopjlú eshko.

Gueniyo llëbo owa shäryëbashko ga pja woydë
ara eshko.

E kjïshko ga pja ioror beno sök wopjlú,
bop pjeyoga löng kës li kjinmo.

Tja bop Sbö jlökoyo.»*

10 Ga tjlëno ba kong obi ga

«Tjlapga, kjok ëre dämärshko ga
kjok uunkong shäryaga pjarë,
kjopkwo, klung bakoe.

11-12 Llëbo kës ëre pjir,

gueniyo pjara ber sök ïyado.

Shwong këguëshko ga dbuy,

llëno ame kjïshko.

Pja opshäryë llëbo kës ëre tjok eni wleni.

Gueniyo pjara kjlopswë llëm,

pja ber sök ïyado.»†

13 Ga tjlëno ba kong obi ga

«Pja tek wlar ber sök bor orkwo këëkong,
äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,
eshko ga iër ber tjeng bop wloshko.»‡

§ 1:7 Salmo 104.4. * 1:9 Salmo 45.6-7. † 1:11-12 Salmo
102.25-27. ‡ 1:13 Salmo 110.1.

Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llëme. ¹⁴ Epga sëyaga to löng parkë Sbö kong eröe. Ga epga iche nopga dâr wlo li kjimtë.

2

Sbö tjlökwo woyotjlïy yõtso

¹ Woyde ga Sbö tjlökwo kuroy li woyotjlïy yõtso, shji opkwë sira sira ey dwayo llëm wlo. ² Dënashko ga Sbö tjlökwo söra ba parkagaga kjok dogo sorë bi tjlapgaga kong, ga llëye lara ba kong 'li, e kolako. Ëye omkolono llëm ga shduna Sbörë beke. ³ Shji dâr sorë tjlökwoyo lira, e kësbang, wolësoe. ¿Eni ga e kjrëy llëm ga shji shdûya eni llëm sorëro? Tjlökwo ëre laga Tjlapga Jesúsdë bäm go. E irgo ga ba tjlökwo kugaga omlono bi kong eni bakoe. Miydëy e go ga e beke. ⁴ Ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara Sbörë bi kong oblë oblë, ga ba Sëya ichara kjok miydë twë bi kong, woydara Sbörë sorë li eni. Shäryara eni, miydëy e go wlo ga tjlökwo 'li beke.

Jesús opyono beno so ba pjeyoga kjoyoe

⁵ Llono ga dbar tjwe kjwara oblë li lörwarë bomi kong. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so ie Sbörë kjok llgwek llëme. ⁶ Llëbo tak pjang Sbö tjlökwo go, dbar lërwa löng li kjïshko. Tjlë ga

«No* tjwlö ara llëme.

¿Eni ga woyotjlïp ara ega?

¿Tjwlö ara lëp ega?

⁷ Bäm go ga iorop beno tjwlö

bop parkagaga kjok dogo so dorko.

* **2:6** No 'le li, e Jesús 'loklo.

E irgo ga iorop beno kësbang, tjwlõ ara,

⁸ iorop beno shäng llëbo tjeng kës li ichaga bakoe.»†

Miydëy e go ga llono ga llëbo tjeng kës li iche no lirë. Gueniyo eerishko ga llëbo iche llëm wleniyo tjok obi. ⁹ Llëye weno Jesús tjok li miydëy pjlúe. Bäm go ga iara Sbörë beno tjwlõ ba parkagaga kjok dogo so dorko. Ga Sbö wopjlú li kjishko ga ichara wolon bi kjishko. Ga wolono kjishko ga iara beno kësbang, tjwlõ ara.

¹⁰ Ba go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë, ga beno tjeng ba kong uunkong. Llëbo owa ichara wen ba kong ara. E poshäryara ber nopga ara döga wlo eni. Sbö omshäryono eni, woydara eni kjishko, ga shäryara beke. ¹¹ Jesús, nopga iara beno tjeng dboy Sbö kong li, e Data kjlaraso. E kjishko ga epga lökykjre Jesúsde llëm, kowe ba pjeyoga. ¹² Tjlëno Sbö kong ga «Bop royler bor pjeyoga kong.

Pja poshrër ara, epga tön löng lishko.»‡

¹³ Ga tjlëno obi ga

«Tja mär Sbö go.»§

Ga tjlëno obi ga

«Tja shäng bor wapga twara Sbörë bor kong li tjok.»*

¹⁴ Iara beno ba wapga li, e nopga, ga nopga ichaga wolon li, e Ä, ga uunkong tjeng Ä wloshko e kjishko. E kjishko ga Jesús öötong beno shäng no, ga wolonoe. Shäryara eni, Ä zäya wlo, ¹⁵ nopga döya Ä wloshko dwayo wlo bako, ber löng ba

† 2:8 Salmo 8.4-6. ‡ 2:12 Salmo 22.22. § 2:13 Isaías 8.17.

* 2:13 Isaías 8.18.

wolon li bangkjrë ame wlo. ¹⁶ Jlökoyo ga e shrono shäng Sbö parkagaga kjok dogo so li kjimtaga wlo llëm, shrono shäng Abraham tjëyoga kjimtaga. ¹⁷ E kjishko ga iara Sbörë beno shäng ba pjeyoga dik, llëbo wen ba kong lok kës li wen ba kong eni wlo, epga sorë miyde pjir wlo. Eni ga songe le ga pjlú, ga parkë syöshtaga kësbangyo wleni ba kjishko ga pjlú bako, e äär ber llëbo owa shäryara li potjwlëkklo wlo. ¹⁸ Ga öör shäng song, tjllina Ärä ara, llëbo owa shäryë wlo lara kuzong ga nopga tjlliya Ärä enishko ga epga kjimte ga pjlúe.

3

Jesús tjwlö ara, Moisés kjinmo

¹ E kjishko ga pjeyoga, pjäy rokara Sbörë, iara beno tjeng dboy ba kong li, Jesús woyotjllizí iyado. Ichara Sbörë ba tjllökwo roylë bi kong li e. Syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e bakoe. Shji mär ba go lëy eni. ² Jesús iara Sbörë beno shäng parkë ba kong, ga parkono pjlú, Moisés parkono pjlú Sbö nopga kong sorë ga eni. ³ Gueniyo Jesús, e tjwlö ara, Moisés kjinmo, domer u shäryaga tjwlö ara, u shäryara li kjinmo wleni. ⁴ U tjeng kës li shäryaga tjok, gueniyo llëbo tjeng kës li shäryaga Sbörë. ⁵ Moisés parkono Sbö nopga kong pjlú, parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik. Eni ga llëye shäryara li beno llëbo wen llono li jyäglö. ⁶ Gueniyo Cristo, e Sbö Wa, ga parkë shäng Sbö nopga ichaga. Tjawa tjllë ga shji mär ba go, ga koshëy iyado lëy eni. Shäryëy eni jlökoyo wleni ga shji ber ba nopga, so u shäryara li kjoyoe.

Woyde ga shji mär Sbö go äär jong ba dbo go

- ⁷⁻⁸ E kjĩshko ga Sbö Sëya tjlë ga
«Eeri ga Sbö tjlökwo kumi wleni
ga kjrozĩa.
Bomi tjlapgaga tek dënashko so,
Sbö kolara lok llëm,
llëye kuya woydë llëm bakoe.
Pjãy opshãryë baĩya dik llëme.
Epga löng kjok dogro no llëmshkoshko ga
Sbö tjlĩna lok.
- ⁹ Llëbo shãryara Sbörë kës li ĩna lok öötong lu pjloglo
sak pkëng (40).
Eni ëmdë ga Sbö tjlĩna lok ara.
- ¹⁰ E kjĩshko ga Sbö iirkono ara ba kong,
ga tjlë ga “Jeno löng ĩyado, jëk lok woydë bor
tjok llëme” le.
- ¹¹ E kjĩshko ga Sbö iirkono ara ba kong,
ga tjlë jlökoyo ga “Epga äär löng bor wosh-
tozlong kjokyo llëme” le.*
- ¹² ¡Pjeyoga, pjãy sjëke! Sbö, e sök ĩyado. Eni ga
llëbo owa iëmi äär ber tjeng bomi pjłúshko llëm, Sbö
rayëmi llëm wlo. ¹³ Dbar kjwobi go ga pjãy ëng
kjimtos dbokjrë dey. Dbar kowëy «eeri» li pjang
obishko ga pjãy opshãryos eni, pjãy jyãpgwe llëbo
owa lirë llëm wlo, Sbö rayëmi llëm wlo. ¹⁴ Shji mär
löng Cristo go bãm go sorë ga woyde ga shji mär ber
löng ba go eni äär jong ba dbo go. Shãryoroy eni
ga shji äär ber löng ba tjok ĩyado, ¹⁵ tak pjang Sbö
tjlökwo go sorë li eni. Tjlëno beno eni:
«Eeri ga Sbö tjlökwo kumi wleni ga
kjrozĩa.

* **3:11** Salmo 95.7-11.

Bomi tɬlapgaga tek dēnashko so,
 Sbō kolara lok llēm,
 llēye kuya woydē llēm bakoe.

Pjāy opshāryē baīya dik llēme.»†

¹⁶ ¿Nopga öör löng Sbō tɬlōkwo kuno, gueniyo kolara lok llēm li ë? Nopga shira Moisésdē tek Egipto kjokyo dwayo li epga om go. ¹⁷ ¿Sbō iirkono öötong lu pɬloglo sak pkēng (40) li ë kong? Nopga llēbo owa shāryono, ga wolonno tjeng kjok dogro no llēmshko li kong. ¹⁸ «¿Epga äär löng bor wosh-tozlong kjokyo llēme» lara Sbörē jɬōkoyoshko ga ë layde shāng? Nopga ba tɬlōkwo kolono llēm li layde. ¹⁹ Miydēy e go ga epga öötong lok llēm, epga mär Sbō go llēm kjīshko.

4

Sbō nopga äär ber löng ba wosh-tozlong kjokyo

¹ Tɬlōkwo lara Sbörē ba kong lok jɬōkoyo li beno bi kong bakoe. Shjira ie woydē äär ber löng ba wosh-tozlong kjokyo bakoe. E kjīshko ga shji sjēk, shji äär ber löng eshko wlo. ² Sbō tɬlōkwo pɬlú li kuroy wēlē, epga omkuno dik, gueniyo mär Sbō go llēm kuzong ga beno ba kong ga llēno llēme. ³⁻⁵ Shji äär ba wosh-tozlong kjokyo wlo ga woyde ga shji mär ba go, lara Sbörē sorē li eni. Tɬlēno beno eni: «E kjīshko ga Sbō iirkono ara ba kong,

ga tɬlē jɬōkoyo ga “Epga äär löng bor wosh-tozlong kjokyo llēme” le.»*

Gueniyo llēbo tak pjang Sbō tɬlōkwo go. Tɬlē ga «Dbar kjäk (7) ga ba pak shāryara pjirshko ga

† 3:15 Salmo 95.7-8. * 4:3-5 Salmo 95.11.

woshtonoe.»† E irgo ga tjlë ga «Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» le. Miydëy e go ga kjok shäryara Sbörë pjirshko ga woshtozlong kjokyo lara li, e shäryak pjir tjän.

⁶ Miydëy e go ga no kjone kjone äär ba woshtozlong kjokyo ga pjlúe. Gueniyo nopga Sbö tjlökwo pjlú li kuno bäm go li öötong eshko llëm, kolara lok llëm kjishko. ⁷ E kjishko ga lu kop ara irgo ga Sbö tjlëno David kong. Eshko ga dbar iara beno kjwara obi, ga kowara «eeri». Eshko ga tjlökwo lara jlökoyo loror bomi kong tjän li, e lara nopga löng eshko li kong jek obi. Tjlë ga «Eeri ga Sbö tjlökwo kumi wleni ga kjrozia.

Pjäy opyë ber löng llëye kumi woydë llëm wleni llëme»‡ le.

⁸ Epga iara Josuére beno löng woshtë jlökoyo kjwe ga dbar iara Sbörë kjwara obi llëme. ⁹ Miydëy e go ga llono ga ba nopga kong dbar twe Sbörë kjwara obi, woshtë jlökoyo wlo, Sbö woshtono dbar kjäk (7) lishko sorë ga eni. ¹⁰ Eshko dbaryo ga ëye öötong löng eshko ga parkë ame, ber löng woshtë jlökoyo, Sbö woshtono sorë ga eni. ¹¹ E kjishko ga shji drön ëë, shji äär eshko wlo. Llëm ga shji kjone kjone Sbö kolë llëm, Israel tjëyoga dik, ga shji äär eshko llëme.

¹² Sbö tjlökwo, e së, dbo ara bakoe. Shji oblë shorkek dröng kowo stek kar kar wleni go ga dröng li opzrëk ronge. Sbö tjlökwo li, e so dröng e kjoyoe. Opzrëk rong, kjlay bi pjlúshko. E go ga shji wotjlik pjlúre, de owa, e miydëy wëlle. ¹³ Llëbo jney, ïga

† 4:3-5 Génesis 2.2. ‡ 4:7 Salmo 95.7-8.

Sbörë llëm wlo ga äe. Llëbo uunkong ñya wëllë, ga llono ga shji iche ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjïshko.

Jesús, e syöshtaga Sbö kong bi kjïshko kësbangyo

¹⁴ Jesús, e Sbö Wa. E öötong sök kjok dogo. Syöshtaga Sbö kong bi kjïshko kësbangyo li e. E kjïshko ga shji mär ba go lëy kuzong ga woyde ga shji mär ber löng ba go jlökoyo. ¹⁵ E tjlïna Äre ara, llëbo owa shäryë wlo lara, shji tjlïya Äre sorë ga eni. Gueniyo era llëbo owa shäryono llëme. E kjïshko ga shji sorë li miyde shäng pjlú, ga shji dbo ara llëmshko, shji songshko ga shji songe le ga pjlúe. ¹⁶ E kjïshko ga shji jek äär Sbö bokshto lan ba tjok wlo, llëye bangkjrëy llëm wleni, shji woyde ara kjïshko. Eni ga shji songshko ga shji songe le, ga shji kjimte ba wopjlú li kjïshko.

5

¹ Syöshtagaga Sbö kong Israel tjëyoga kjïshko këskesyo kjrara Sbörë kjlobi nopga li tjrëko dwayo, parkë Sbö tjok, nopga li kong wlo, öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjïshko wlo bakoe. ² Nopga li kjok miydë ara llëm, ga olö ga llëbo shärye lok owa, dbo ara llëm kjïshko. Eshko ga songe le syöshtagaga lirë ga pjlú, epga dbo ara llëm eni bako kjïshko. ³ E kjïshko ga öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjïshko dö llëm, shärye eni, llëbo owa shäryara epgarë om go li kjïshko bakoe.

⁴ Pak ère tjwLö ara. Gueniyo èye opyë pak ère shäryë om go llëme. Woyde ga rokaga Sbörë, Aarón

rokara sorë ga eni. ⁵ Cristo opyono pak tjwłõ ara ère shäryë om go llëm bakoe. Sbõ tjlëno ba kong ga «Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.»*

⁶ Ga tjlëno ba kong obi ga

«Pja ber shäng syõshtaga ÿyado wlo,

Melquisedec dik.»†

⁷ Jesús shäng kjok ère kjing go obishko ga miyde ga Sbõ dbo ara, e döya eshko dwayo wlo, wolon llëm wlo. E kjishko ga kjloshtono ba kong jlõkoyo, slatong ara boryo go. Ga Sbõ bangjrara ara kuzong ga llëye lara li kura. ⁸ Gueniyo e Sbõ Wa ëmdë ga llëbo weno ba kong owa ara kjishko ga oppino Sbõ kolë jlõkoyo. ⁹ Ga llëye woydara Sbõrë shärye wlo li shäryara uunkong pjirshko ga öötong beno sök ba kolagaga uunkong li döga, epga ber löng së ÿyado wlo, ¹⁰ ga iara Sbõrë beno shäng syõshtaga kësbangyo, Melquisedec dik.

Shji Sbõ rayë llëme

¹¹ Llëbo lërwa woydë bomi kong ara ère kjishko, gueniyo lërwa wlo ga kjang, pjây kä kjang kjishko.

¹² Pjây mär löng Jesús go dbar kop ara tjän. Pjây oppino pjlú kjwe ga eerishko ga pjây opyono beno löng no pingga. Gueniyo Sbõ tjlõkwo kjrëmi löng li llë loklo miydëmi löng llëm obi. Woydëmi ga pjây pïya oblërë tjlõkwo wëllë go eröe. Kjwozirga löng nä ië wleniyo, e dli uë woydë llëme. Pjây so e kjoyo, tjlõkwo kjang li kumi woydë llëm kjishko. ¹³ Nopga so kjwozirga löng nä ië kjoyo li, e jëk löng pjlo bek sorë li miydayde lok llëm obi. ¹⁴ Gueniyo tjlõkwo

* 5:5 Salmo 2.7. † 5:6 Salmo 110.4.

kjang li, e dli wleni, ga nopga so këkboga kjoyo li, e opping ara e go, ga llëbo pjlúre, de owa, e miyde löng pjlúe.

6

¹⁻² Bäm go ga tjłkwo laraba bomi kong ara. Cristo tjłkwo wëlä li laraba bomi kong. Llëbo owa shäryë löng li, e rayë sorë, shji wolon llëm wlo, e laraba bomi kong. Shji mär Sbö go sorë, e laraba bomi kong. Shji wë sorë, e laraba bomi kong. Shji orkwo ië ëng kjing go sorë, e laraba bomi kong. Nopga wolono löng li woshre iröng obi sorë, e laraba bomi kong. Llonno ga nopga shdüya Sbörë iyado wlo sorë, e laraba bomi kong bakoe. Tjłkwo uunkong ëre laraba bomi kong pjir tjän. Gueniyo woyde ga e lanyotkëy ame, shji opping tjłkwo kjang li go dey, nopga wotjlik këkboga dik wleni. ³ Woyde Sbörë wleni ga shäryë eni.

⁴⁻⁶ Eye tjłkwo li kjrono, ga rayara ga rokëy iröng obi ber löng Sbö tjok ga äe. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le ame, ga raye ame bakoe. Llëbo twara Sbörë ba kong li kjrara lok tjän. Epga ëng dowlëno Sbö Sëya tjok. Miydara lok pjir tjän ga Sbö tjłkwo, e pjlúe. Sbö Wa tjwe iröng obi dbo ara go sorë, e miydara lok pjir bakoe. Eni ga Sbö Wa li rayarashko ga e zröra lok lök pjang kjlös go jek obi wleni, ga iara lok beno shäng joywëba wlo bakoe.

⁷ Kjuk buk kjrina. Shunyo shrë ba kjing goshko ga di li shura klung sho lirë, ga dwla botjyono pjlú, nopga parkë löng eshko li kongshko ga Sbö ber wopjlú kjok li tjok. ⁸ Gueniyo e wen shkö sho, kjlo

sho oblë oblë llëno llëm wleniyo ga Sbö ber wopjlú ba tjok llëme. Llono ga e sukoba pjire.*

⁹ Pjeyoga, tjawa lan bomi tjok eni ëmdë ga miydërwa ga pjây opshäryë owa eni llëme. Ëye dëktong ga woyde ga llëbo shärye pjlúe. Ga miydërwa ga pjây omshäryë eni. ¹⁰ Sbö woydëmi ara kjïshko ga ba nopga kjimtoromi ara, ga shäryëmi löng eni obi. Sbö wotjlik bek ïyado, ga llëbo shäryëmi löng li woyojeya llëme. ¹¹ Woydërwa ga pjây omshäryë eni jlökoyo, äär jong llëbo koshëmi löng li shäryono pjir guing. ¹² Woydërwa ga pjây opyë löng shmi jong wleni llëme. Ëye kwleya mär Sbö go llëm ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong lara li kjre lok jlökoyo. Woydërwa ga pjây omshäryë eni bakoe.

Tjlökwo lara Sbörë jlökoyo li, e shäryë eni

¹³ Ëye tjwlö ara Sbö kjinmo llëme. E kjïshko ga Sbö tjllëno Abraham kong jlökoyo dënashko ga tjlkwo li lara ba ko om go li go. ¹⁴ Eshko ga tjllë ga «Pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme»† le. ¹⁵ Kuya ga beno shäng ba koshë wopjlú, ga llëye lara li kjrara beno ba kong. ¹⁶ Nopga tjlkwo lë oblë kong jlökoyoshko ga tjlkwo le oblë tjwlö ara ba kjinmo li ko goshko, ber ba miydaga wlo. Shäryara eni ga jlöe lëba. ¹⁷ Eni ga Sbö tjllëno jlökoyoshko ga woydara ga miydëba ga tjlkwo li shärye jlökoyo, ga kjlopswe llëme. E

* **6:8** Kjuk le li, e nopga loklo. Shunyo le li, e llëbo shärye Sbörë nopga kong pjlú li loklo. Eni ga llëbo shärye Sbörë nopga kong pjlúshko ga shji llëbo shäryë ba tjok pjlú ga Sbö ber wopjlú bi tjok. Gueniyo shji llëbo shäryë ba tjok owa ga Sbö ber wopjlú bi tjok llëm, ga shji shdüya. † **6:14** Génesis 22.17.

kjĩshko ga tjlõkwo li lara ba ko om go li go. ¹⁸ Sbõ jyõrkë llëme. Llëye le jlõkoyo li, e shãrye kjluwe. Llëye le ba ko go li, e shãrye kjluwe bakoe. Ga shji tõktong ba shwoy, ga rokoroy ba kong ga shji döya. Eni ga miydëy ga llëye lara li shãrye eni kuzong ga shji beno löng wopjlué. ¹⁹⁻²⁰ Eni ga miydëy pjlu ga llëye koshëy löng li, e shãryë eni. E kjĩshko ga shji wotjlik oblë oblë llëm, shji wotjlik ber löng kjrinaso eröe. Shji mär ber löng Jesús go. E öõtong sök Sbõ bokshto kjok dogo bi bãm go, ga beno shäng syõshtaga kësbangyo ñyado bi kjĩshko, Melquisedec dik.

7

Syõshtaga Sbõ kong ko Melquisedec

¹ Melquisedec, e dënashko ga Salem so pjluoyo, syõshtaga Sbõ Tjwlõ Kësbangyo kong ba pjeyoga kjĩshko bakoe. Pjlara ga Abraham öör shäng ëngkjwë pjluPGA oblë tjok, ga zanae. E irgo ga jek shäng irbo, to ba ushko wlo ga wlokjrara Melquisedecdë, ga tjlëno beno pjlu ba kong.

² Eshko ga llëbo wlëna Abrahamdë kës li shtara äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara ba kong. Melquisedec, e no pjluoyo, llëbo pjlo bek shãryaga li loklo. Ga Salem, e wlëp loklo. Eni ga kowëba Salem so pjluoyo li, e beno no pjluoyo, nopga iaga ber löng wlëp loklo.

³ Data ë, mekë ë, kjokëga ë, e miydëy llëme. Weno buk llonoshko, wolono llonoshko, e miydëy llëm bakoe. Eni ga beno syõshtaga ñyado, Sbõ Wa dik.

⁴ E tjwlõ kjöm li woyotjliã. Abraham, e bi tjlapga tek dënashko so tjwlõ ara anmoyõ ëmdë ga pjluPGA zanashko ga llëbo wlëna kës li twara

ba kong kjrina. ⁵ Syöshtagaga Leví tjëyo lira, llëbo tak pjang kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go ba kjïshko. Tjlë ga Abraham tjëyoga llëbo wlëkshko ga woyde ga shte lok, ga äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go ga shiya kjrina kjrina, ga twe ba kong lok, uunkong li pjeyoga dö gueniyo. ⁶ Gueniyo domer li, e Leví tjëyo llëme. Ga Sbö tjlëno jlökoyo li, e beno Abraham kong. Eni ëmdë ga llëbo wlëna Abrahamdë li, e twara ba kong kjrina, ga kar tjlëno beno pjlu ba kong. ⁷ Miydëy ga ëye tjlëno beno pjlu oblë kong ga e tjwlö ara ba kjinmo.

⁸ Llëbo twëba syöshtagaga Leví tjëyo kong eni. Gueniyo miydëy ga llono ga epga wolon. Domer kong llëbo twara Abrahamdë li, era wolono sorë, llonoshko, e tak pjang Sbö tjlökwo go llëme. E kjïshko e sök së obi wleni. ⁹⁻¹⁰ Tjwlö shigaga li, e Leví tjëyoga, ga Leví, e Abraham tjëyo. Abraham wlokjrara domer lirëshko ga Abraham wapga llëm obi. Eshko ga Leví, ba tjëyoga kës, e tjeng Abraham tjok obi wleni. E kjïshko ga llëbo twara Abrahamdë ba kongshko ga epga omtwono ba kong wleni bakoe.

Jesús, e Melquisedec dik

¹¹ Kjok ilgwekklo twara Sbörë nopga li kongshko ga Leví tjëyoga iara beno löng syöshtaga ba kong nopga li kjïshko. Eshko ga domer iara beno syöshtaga kësbangyo bäm go li, e Aarón. Gueniyo ëye ie syöshtaga eniyorë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. E kjïshko ga syöshtaga woydara oblë wleniyo, gueniyo Aarón dik llëm, Melquisedec dik shara. ¹² Eni ga syöshtaga bäm go wleniyo li kje Sbörë, äska ie ber oblë wleniyo wlo ga woydara ga kjok

İlgwekklo bām go wleniyo li kje bako, ga āska ie ber oblē wleniyo. ¹³⁻¹⁴ Syōshtaga oblē wleniyo tak pjang Sbō tjlōkwo go ěre, e bi Tjlapga Jesús. Gueniyo era Leví tjēyo llēme. Miydēy pjlú ga e Judá tjēyo, ga epga iara Moisésdē parkē syōshtaga Sbō kong öng sho sukklo jong lishko llēme.

¹⁵ Syōshtaga weno shäng kjlara oblē wleniyo, Melquisedec dik. Uunkong ěre miydēy wēlē e kjışhko. ¹⁶ Kjuk İlgwekklo li tjlē ga ěye āär ber shäng syōshtaga wlo ga woyde ga e Leví tjēyo. Gueniyo Jesús öötong shäng syōshtaga e kjışhko llēme. E öötong shäng syōshtaga, e wolon ame kjışhko, ¹⁷ tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlēno beno eni: «Pja ber shäng syōshtaga İyado wlo,

Melquisedec dik.»*

¹⁸⁻¹⁹ Kjuk İlgwekklo tek dēnashko so li, ěye ie ber pjlō bek Sbō bokso ga äe. E llēno llēm wleni. E kjışhko ga iara Sbörē beno tjwłō ame, āska iara beno oblē, pjlú ba kjinmo. ěre go ga eerishko ga shji āär ber löng Sbō bokshto, İan ba tjok wlo ga pjlúe.

²⁰ Sbō om go tjlēno jlōkoyo, Jesús kjışhko. Tjlēno eni, syōshtaga tek dēnashko so li kjışhko llēme.

²¹ Jesús iara beno shäng syōshtaga lishko ga tjlē ga «Tjlapga tjlēno jlōkoyo, ga opakjloswē ber wotjlik oblē llēme.

Tjlē ga

“Pja ber shäng syōshtaga İyado wlo” İe.»

²² Miydēy e go ga tjlōkwo tjaglēn ěre ie Jesúsde ber pjlú, tjlōkwo bām go li kjinmo.

* **7:17** Salmo 110.4.

²³ Syōshtagaga tek dēnashko so li arae. Ēye parkē ber lōng ĭyado wlo ga ä, epga uunkong wolon kjīshko. ²⁴⁻²⁵ Gueniyo Jesúsda sök ĭyado, ga ber shāng syōshtë Sbō kong, nopga mär ba go äär Sbō boksho wlo li kjīshko ĭyado. E kjīshko ga epga döya ber lōng ĭyado wlo ga pjlúe.

²⁶ Syōshtagaga kēsbangyo woydēy wleniyo li e. E jēk shāng pjlo bek ĭyado, pogo llēye dret Sbō bokso, nopga owa dik llēme. Ga iara Sbörē beno shāng dboy ba kong, söra öötong sök kjok dogo, iara beno tjwlō ara, llēbo tjeng kēs li kjinmo. ²⁷ E syōshtagaga kēsksyo oblē dik llēme. Tek bām goshko ga öng zröya dbar kjwobi go, ga sho suya, pjē drete. Bām go ga shārye eni, owa shāryara om go li potjwlēkklo. E irgo ga shārye eni, owa shāryara nopgarē li potjwlēkklo bakoe. Jesúsda opshāryē eni llēme. E optwono pjaraso, beno llēbo owa shāryara nopgarē kēs li potjwlēkklo. ²⁸ Domerga iara kjok llgwekklo lirē beno lōng syōshtagaga kēsksyo li, e dbo ara llēm, jēk lōng pjlo bek ga äe. Gueniyo kjok llgwekklo li twara Sbörē irgo ga tjlōkwo lara oblē jlōkoyo. E go ga ba Wa iara beno shāng syōshtaga kēsbangyo ĭyado wlo. Era öötong beno pjlo bek ĭyado.

8

Syōshtaga kēsbangyo oblē wleniyo, tjlōkwo oblē wleniyo

¹ Llēye lēr shāng bomi kong li eni. Shji syōshtaga kēsbangyo sök kjlara. E öötong sirkeno sök kjok dogo, Sbō orkwo kēlėkong, shtoyo tjwlō ara an-moyō lishko, ² ga parkē shāng Sbō u jong eshko

li roshko. U li shäryaga Tjlapgarë, shäryaga norë llëme.

³ Syöshtagaga kësksëyo uunkong iara beno löng llëbo twe Sbö kong, öng sho suya ba kong bakoe. E kjishko ga woydara ga llëbo twe Jesúsde Sbö kong bakoe. ⁴ Kjuk ère kjing goshko ga syöshtagaga tjok, ga parkë löng llëbo twë Sbö kong, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni. E kjishko ga Jesús sök kjok ère kjing go obi kjwe ga e ber syöshtaga llëme.

⁵ Syöshtagaga li parkë löng Sbö u jong kjok ère kjing go li roshko. E so ba u jong kjok dogo li kjoyo, gueniyo äär eni llëm, e ba jyäglö erä. E kjishko ga Sbö u shäryak öng kwota go li shärye Moisésde shäng kjwlëshko ga Sbö tjlä ba kong ga «Shäryos yötso. Llëbo jyäglö pinor bop kong dlup go sorë ga shäryos eni»* 1e. ⁶ Gueniyo pak twara Jesús kong li, e tjwlö ara, pak shärye syöshtagagarë li kjinmo. E parkë syöshtaga, tjlökwö twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo li kjishko. Ga tjlökwö ère tjwlö ara, tjlökwö twara bäm go li kjinmo.

⁷ Tjlökwö twara Sbörë bäm go li, llëbo uunkong shäryara pjlú kjwe ga tjlökwö woyde oblë llëme.

⁸ Gueniyo ina Sbörë ga nopga li pjlú llëme. Tjlë ga «Tjlapga tjlä ga

“Dbar tjwe kjwara ga
 Israel tjëyoga kong,
 Judá tjëyoga kong,
 tjlökwö twër kjrina obi tjaglën.

⁹ Dënashko ga ba tjlapgaga,
 e orkwö sharor wleni,
 ga shiror tek Egipto kjokyo dwayo.

* 8:5 Éxodo 25.40.

Eshko ga tjlōkwo tworor ba kong, beno ñyado wlo,
 gueniyo kolara lok llēme.
 E kjīshko ga tja opkiono ba shwoy dwayo.
 E kjīshko ga tjlōkwo twēr tja glēn li,
 e ber tjlōkwo tworor ba kong dēnashko li dik
 llēme” le.
 Tjlapga tjlē obi ga
¹⁰ “Tjlōkwo tworor, beno ñyado wlo bām go li, e pjir.
 E irgo ga tjlōkwo twēr Israel tjēyoga kong, ber
 ñyado wlo li eni.
 Bor kjok llgwekklo li tēr ber pjang ba wotjlik li go,
 tēr ber pjang ba pjlugwo go bakoe.
 Tja ber ba Sbō,
 ga epga ber bor nopga bakoe.
¹¹ Eshko ga tja miyde nopga uunkongdē,
 nopga tjwlō chira aār jong nopga tjwlō ara go.
 E kjīshko ga ēye oblē ping bor tjlōkwo go ame,
 ēye ba kjlara ichē bor miydē ame bakoe.
¹² Eshko ga owa pjang ba go li lōn ber dret,
 ga owa li woyoshrēr ame” le.»†
¹³ Tjlōkwo ēre kowara tja glēn kuzong ga miydēy e
 go ga tjlōkwo bām go li iara beno tjwlō ame. Ga
 llēye kēguē, tjwlō llēm ga wop ä ga jeno pjire.

9

Sbō u jong kjok ēre kjing go

¹ Tjlōkwo twara Sbörē, beno ñyado wlo bām
 go li kjibokwoyo goshko ga tjlōkwo tak lok oblē
 oblē, beno Sbō poshrēya sorē li miydoklo, ba u
 kjok ēre kjing go shārye sorē li miydoklo bakoe.
² Eni ga Sbō u shāryara lok kwara öng kwota go.

† **8:12** Jeremías 31.31-34.

Roshko kjër jong kjwara, e kowara lok shto zrek. Eshko ga iök shjiy bakwo jong kjwara, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li tjeng ba ioklo jong li kjing go bakoe. ³ U li roshko shwong iak pjang kara kësbange. E pjlor kalëkong kjër jong kjwara obi, e kowara lok shto zrek anmoyō. ⁴ Eshko ga llëbo lō pjlëblë sukklo jong kjwara, shäryak dbur sho shöylör go. Sbö tjlökwo woyoshroklo bakwo poglo shtik dbur sho shöylör go li jong eshko bakoe. Roshko *maná* tjeng sira, ba bakwo shäryak dbur sho shöylör go li roy, Aarón kjorkung pönglä weno pjlara li buk eshko, ak kjwangyo goshko tjlökwo twara Sbörë tak lok li tjeng eshko bakoe. ⁵ Tjlökwo woyoshroklo bakwo li kjing go Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo li jyäglo tjeng do pjök, ba sjägä jyäglo li tjeng tjlökwo woyoshroklo bakwo kjing dokklo li kopshko, owa pjang nopga go li löya Sbörë lishko. Eni tjok ga llëye lër e kjishko wlo ame.

⁶ Llëbo uunkong ëre shäryara lok pjir irgo ga dbar kjwobi go ga syöshtagaga Sbö kong nopga kjishko li, ba pak li shärye dlöyo öötongshko ga opzrëk jek kjër jong bäm go li roshko. ⁷ Gueniyo ëye opzrëk jek kjër jong këm kjwara obi li roshko llëm, syöshtaga kësbangyo li eröe. Lu pjlobi go ga opzrëk jek eshko pjlaraso döe. Ga opzrëk wlo ga öng srëng söya tjeng ba tjok, llëbo owa shäryara om go li potjwlëkklo, llëbo owa shäryara nopgarë miyde löng llëm wleniyo li potjwlëkklo bakoe.

⁸ Llëbo uunkong ëre shäryara lok eni, tjlökwo twara Sbörë ba kong bäm go li kjishko. Ëre go ga shji

pīya Sbō Sēyarē ga tjlōkwo bām go li pjang obishko, Sbō u li jong obishko ga ēye opzrēk jek shto zrek anmoyō lishko ga äe. ⁹ Eerishko ga miydēy e go ga öng llē tworoy, sho suroy Sbō kong eni ga shji opyē ber löng wotjlīk pjlo bek ba bokso e go wlo llēme. ¹⁰ Tjlōkwo tak lok bām ère go ga nopga oppino iē sorē, wē sorē, äär Sbō poshrēk ba ushko ga pjlu wlo. Gueniyo tjlōkwo li beno tjwlō tjok, äär jong tjlōkwo tjaqlēn li tjweshko jā.

Cristo srēng

¹¹ Gueniyo ga Cristo öör tjän, ga öötong beno shäng syöshtaga kēsbangyo bi kjīshko. Llēbo pjlu tjeng eerishko kēs li söga erē. E parkē Sbō u jong pjlo bek, pjlu anmoyō lishko. Sbō u ère shäryaga norē llēm, e kjok ère so llēm bakoe. ¹² Cristo opzrēno jek eshkosshko ga öng srēng söra llēm, shwling ushko so srēng söra llēm, söglā wlēngglā srēng söra llēm bakoe. Ba srēng onmo lira söra jek ba tjok, ga opzrēno jek shto zrek anmoyō jong eshko li roshko pjaraso, ber sök eshko iyado wlo. Shji dōra bi shdungglo dbo dorko dwayo iyado wlo eni. ¹³ Dēnashko ga öng zrōraba, sho suraba Sbō kong, llēbo owa shäryara li potjwlēkklo, ga shwling ushko so srēng, söglā srēng, söglā sho pjono dret, ba pjlungyo, e sguinaba nopga pogo llēbo owa li kjing go, ie ber löng äär Sbō poshrēk ga pjlu wlo. ¹⁴ Cristora pogo llēye dret Sbō bokso. Ga Sbō Sēya dbo go ga optwono Sbō kong, wolono, srēng kwono bi kjīshko, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Dēnashko ga shji löng wolon wlo, llēbo owa shäryoroy li kjīshko. Gueniyo shäryara

eni, shji ber löng parkë Sbö Sök Ìyado li kong wlo. ¹⁵ Tjłkwo tjaglën li shäryaga beno Cristorë e kjışko. E wolono, nopga rokara Sbörë li döya ba shdungglo tak pjang tjłkwo bäm go li dbo dorko dwayo wlo, llëbo pjlú twe Sbörë ba nopga kong ber ìyado wlo lara jlőkoyo li kjre lok wlo.

¹⁶⁻¹⁷ Shji löng së obishko ga shji kjibokwo të, ber shji wolonoshko ga bi llëbo li ber ë kong li miydoklo wlo. Tjłkwo tjaglën ëre, e so kjibokwo e kjoyoe. Kjibokwo li tjwlō tjok wlo ga woyde ga ba taga wolono guing. Shäng së obishko ga kjibokwo li tjwlō llëme. ¹⁸ E kjışko ga tjłkwo twara Sbörë bäm go li, e tjwlō tjok wlo ga woydara ga öng llë zrökoba, srëng li kwongoba wlo. ¹⁹ Tjłkwo uunkong tara kjok llgwekklo kjibokwoyo go li lara Moisésdë nopga kong pjirshko ga sögla wlënggla srëng kjrara sira, shwling ushko so srëng kjrara sira, ga pjöyikong li rorwara di tjok. E irgo ga kjor so shkwë sho kjoyo kowo kjrara kjłöbö, pjirra öng wlëp ushko so zok pjlo srëzrën go, pöra srëng rorwak di tjok li go, ga sguina kjok llgwekklo kjibokwoyo li kjing go, nopga uunkong li kjing go bakoe. ²⁰ Eshko ga tjłë ga «Tjłkwo ëre lara Sbörë, beno ìyado wlo, shäryëmi wlo. Srëng ëre kjışko ga tjłkwo li ber tjwlō tjok»* ie. ²¹ Srëng li sguina Sbö u jong eshko li kjing go, ba llëkso bokso tjeng eshko kës li kjing go bakoe. ²² Srëng kwono llëm ga owa pjang nopga go li lõya Sbörë llëme. E kjışko ga epga ichara kjok llgwekklo lirë llëbo ie ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye srëng go. Epga ichara ba shäryë eni llëbo uunkong tjok seke.

* **9:20** Éxodo 24.8.

²³ Llëbo uunkong ëre, e llëbo tjeng kjok dogo li jyãglo. E kjishko ga woydara ga ie ber tjeng dboy Sbö kong eni. Gueniyo llëbo tjeng kjok dogo li ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye llëbo tjwlo ara, öng kjinmo li go. ²⁴ Sbö u jong kjok ëre kjing go li, e Sbö u jlökoyo li jyãglo, e shäryaga norë bakoe. Cristo opzrëno e roshko llëm, opzrëno jek Sbö u jong kjok dogo li roshko, ga beno shäng eshko Sbö boksho, shji kjimte wlo. ²⁵ Lu pjlobi ga syöshtagaga kësksyo opzrëk jek shto zrek anmoyö li roshko, ga öng srëng söya jek ba tjok. Cristora opzrëno jek pjlaraso döe. ²⁶ Eni llëm kjwe ga woyde ga zrökoba kop ara, kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong. Gueniyo weno shäng pjlaraso iyado wlo, optwono wolono, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. ²⁷ Shji nopga wolon pjlaraso wlo. E irgo ga shji llgweya Sbörë wlo. ²⁸ Eni wleni ga Cristo wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. Ga llono ga wen jek pjlara obi, gueniyo tjwe shäng owa pjang nopga go li löngga llëm, tjwe shäng ba koshagaga löng li döga shara.

10

Cristo wolono pjlaraso, nopga uunkong kjishko

¹ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e llëbo wen tjwe pjlu li jyãglo eröe. Llëbo wen tjwe pjlu li, e oblë. E kjishko ga lu pjlobi go ga nopga öng zrök, sho suk, pjë dret Sbö poshrëkklo, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ëmdë ga ëye ie ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. ² Epga, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret iyado wlo kjwe ga beno löng pogo llëye dret Sbö bokso. Eni kjwe ga öng zröya, sho

suya ame ga pjlúe. ³⁻⁴ Miga owa pjang oba go li lóya Sbörè ber dret, sögla llgwoklè srèng kjishko llèm, shwling ushko so srèng kjishko llèm bakoe. E kjishko ga öng zröya, sho suya lu pjlobi go. E ber epga pogo llèbo owa tjok li miydoklo.

⁵ E kjishko ga Cristo shrono shäng kjok ère kjing goshko ga tjlè Sbö kong ga

«Öng zröraba, sho suraba bop kong li woydorop llèm,
llèbo twaraba bop kong li woydorop llèm bakoe.

E äska doyo poshäryorop bor kong.

⁶ Öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li,
öng zröraba, sho suraba, llèbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li,
e beno pjlú bop kong llème.

⁷ E kjishko ga tja tjlè ga “Sbö, tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga, tak pjang bor kjishko bop kji-bokwo go sorè li eni” lër eni» le.*

⁸ Bäm go ga tjlè ga «Öng zröraba, sho suraba bop kong li, llèbo twaraba bop kong li, öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li, öng zröraba, sho suraba, llèbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li, e woydorop llèm, beno pjlú bop kong llèm bakoe» le eni. Tjlèno eni, epga ichara kjok llgwekklo lirè ba shäryè eni gueniyo. ⁹ E irgo ga tjlè ga «Tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga» le eni. Eni ga tjlökwo twara

* **10:7** Salmo 40.6-8.

Sbörë bäm go li kjara, äska tjlökwö tjaglën li shärye wlo. ¹⁰ Eni ga Jesucristo wolono pjaraso nopga uunkong kjishko, woydara Sbörë sorë li eni. Ga shji iara Sbörë beno tjeng dboy ba kong e kjishko.

¹¹ Syöshtagaga Sbö kong li, ba pak li shärye lok dbar kjwobi go, öng zröya, sho suya Sbö kong, owa pjang nopga go li löya Sbörë e kjishko llëm gueniyo.

¹² Gueniyo syöshtaga bi kong lira wolono pjaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo pjirshko ga öötong sirkeno sök Sbö orkwo këlëkong. ¹³ Eshko tek lëkong ga beno sök ba moskwoga zana Sbörë pjir guing, ga twara beno ba kong iche wlo li koshë. ¹⁴ Wolono pjaraso kuzong ga nopga ie ber tjeng dboy Sbö kong li iara beno pjlo bek Sbö bokso ÿyado wlo.

¹⁵ Sbö Sëya tjläno bi kong ëre kjishko bakoe. Tjlë ga

¹⁶ «Tjölkwö tworor, beno ÿyado wlo bäm go li, e pjir.

E irgo ga tjlökwö lër ba kong jlökoyo li eni.

Bor kjok llgwekklo li tër ber pjang ba pjugwo go, tër ber pjang ba wotjlîk li go bakoe» le.†

¹⁷ Ga tjlä obi ga

«Llëbo owa shäryara lok li,

e woyoshrër ame» le.‡

¹⁸ Eni ga owa pjang bi go li löna Sbörë beno dret eni kuzong ga öng zröy, sho suy, llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo ame.

Shji mär Sbö go ÿyado wlo

¹⁹ Eni ga pjeyoga, Jesús srëng li kjishko ga shji opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga pjlu, llëye

† 10:16 Jeremías 31.33. ‡ 10:17 Jeremías 31.34.

bangkjrëy llëme. ²⁰ E wolono li, e irbo tjaglën wleni, ga e go ga shji jek äär Sbö sök'lishko ga pjlú, shwong pjang kësbang li pjlor kalëkong.

²¹ Cristo öötong beno shäng syöshtaga kësbangyo, shji Sbö nopga kjïshko. ²² Shji iara beno pjlo bek Sbö bokso, bi wotjlik owa li kjing go srëng sguing wleni, bi doyo wak pjir di drëpdrë go wleni bakoe. E kjïshko ga shji to Sbö shwoy, shji mär ba go jlökoyo. ²³ Tjlokwo laga bi kong jlökoyo li, llëye le li shärye eni. E kjïshko ga woyde ga llëye koshëy löng li lëy ga miydëy ga eni jlökoyo. ²⁴ Shji ëng kjimtë kar kar, shji oblë woydë ara wlo, shji llëbo pjlú shäryë wlo bakoe. ²⁵ No kjone kjone tön ëng tjok ame. Shjira omshäryë eni llëm, shji tön ëng tjok, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo dey. Íy ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li dörö ga woyde ga shäryëy eni jek këgong këgong.

²⁶ Tjlokwo bek li miydoroy pjir ga shji jëk löng llëbo owa shäryë obi wleni ga llëbo zröy ber llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo wlo oblë drete. ²⁷ Shäryoroy eni wleni ga miydëy ga shji ber löng llgweya, shdüya Sbörë iök pjë jong ri ri li go, ba wloyoga tjok li koshë erä. ²⁸⁻²⁹ Dënashko ga ëye, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kole woydë llëm ga ïga pjökde, myare dö ga zröya lok jekdo, songe le llëme. Ba shdunglo li kjange. Gueniyo ëye, Sbö Wa tjlokwo li kole woydë llëm, e wolono, srëng kwono li iara beno tjwlo llëm, ga Sbö Sëya wotjlıno ba kjimtë lara, gueniyo kar läywara owa ga ba shdunglo li ber kjang e kjinmo. ³⁰ Miydëy ga Sbö tjlëno ga «Ëye llëbo owa shäryono ga llgwegga ber

tjarë, shdungga ber tjarë bakoe.»[§] Ga tjlëno obi ga «Tjlapga, e ber ba nopga baŷya li lligwega.»* ³¹ Sbö sök ŷyado. Ęye lon ba wloshko, shdüya wlo ga e ba kong ga llëbo pjlú llëme.

³² Tjlökwo kuromi, kjrromi kjwlëshko ga llëbo weno bomi kong owa kës li, e woyoshrozŷa. Eshko ga kuromi kjange. ³³ Olö ga pjây lâywaraba owa nopga uunkong bokshto, pjây shdunaba ara eni bakoe. Ga bomi pjeyoga kong llëbo shäryaraba eni li ĩnomi ga pjây tōno ba tjok, llëye bangkjrromi llëme. ³⁴ Sbö nopga löng kjërshko li† songe loromi. Bomi llëbo döraba bomi shjiryoshko ga kuromi löng wopjlú, miydoromi ga pjây llëbo tjeng kjok dogo pjlú anmoyō, pjir llëm wleniyo kjëshko.

³⁵ Eni ga pjây wosonkë llëm, pjây mär Sbö go ŷyado dey. Shäryoromi eni ga pjây potjwlëya ara. ³⁶ Llëye wen bomi kong owa ga kumi kjange. Eni ga llëye woyde Sbörë li shäryoromi eni ga llëye twe ba nopga kong lara li, e kjrëmi jlökoyo, ³⁷ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Ęye tjwe le ga tjwe jlökoyo,
tjwe döröe.

³⁸ Ęye mär bor go ga
era ber pjlo bek bor bokso.

Gueniyo mär bor go ame wleni ga
tja ber shäng wopjlú ba tjok llëme.»‡

§ 10:30 Deuteronomio 32.35. * 10:30 Deuteronomio 32.36; Salmo 135.14. † 10:34 Sbö nopga löng kjërshko le li, e Sbö nopga löng kjërshko mär Jesús go kjëshko li loklo. ‡ 10:38 Habacuc 2.3-4.

³⁹ No kjone kjone mär ba go ame, ga llono ga pjiir. Shji bañya dik llëme. Shji mär ber löng ba go, ga llono ga shji där.

11

Shji mär Sbö go

¹ Shji mär Sbö goshko ga llëye ïgöy llëm li, e koshëy, ga miydëy ga llono ga shäryë eni jlökoyo lëy.

² Bi tjlapgaga tek dënashko so mär ba go kjïshko ga Sbö beno wopjlú ba tjok.

³ Shji mär Sbö go kjïshko ga miydëy ga kjok shäryara uunkong ba tjlökwo go, llëbo ïy löng li shäryara llëbo ïgöy llëm li go.

⁴ Dënashko ga Abel mär Sbö go kjïshko ga llëbo sura ba kong pjlú, llëbo sura Caïndë li kjinmo. Mär ba go kjïshko ga beno pjlo bek ba bokso, ga Sbö beno wopjlú ba tjok, llëbo sura li tjok bakoe. Ga wolono ëmdë ga mär ba go kjïshko ga shji opping ba go ga pjlú obi.

⁵ Dënashko ga Enoc mär Sbö go kjïshko ga to söra kjok ëre kjing go dwayo, wolono llëme. Wlëna ba llëm, söra kjïshko. Söyde llëm obishko ga llëbo shäryara beno pjlú Sbö kong. ⁶ Ëye mär Sbö go llëm ga llëbo shärye ber pjlú ba kong ga äe. Ëye äär Sbö shwoy wlo ga woyde ga woyotjlïya ga sök jlöe le guing, woyde ga woyotjlïya ga ëye omwlëk ga potjwlëya jlöe le guing bakoe.

⁷ Dënashko ga Noé mär Sbö go kjïshko ga Sbö tjlëno ba kong llëbo ïyde llëm obi li kjïshkoshko ga tjlökwo kjrara, Sbö bangkjrara, ga kjoyong shäryara kësbang, ba pjeyoga dökklo. Eni ga nopga löng kjok

ëre kjing go li iara beno löng shdüya Sbörë wlo, gueniyo Noéra iara beno pjlö bek ba bokso.

⁸ Dënashko ga Abraham mär Sbö go kjishko ga ichara to kjok shto oblë twe ber ba kong lishkoshko ga kolara, ga to kjone miydara llëm ëmdë ga opshino jeke. ⁹⁻¹⁰ Ga mär Sbö go kjishko ga öötong beno sök kjok twe ba kong lara lishko, no shto oblë so wleni. Kjok buk kjrina kjok dogo, shäryaga Sbörë ber iyado wlo. Kjok li koshara Abrahamdë, äär ber sök eshko wlo. E kjishko ga sök kjok ëre kjing go obishko ga beno sök kjok shto oblë oblë u shäryak öng kwota go roshko. Ba wa Isaac, ba tjër Jacob, e omshäryono eni bako, tjlökwö lara Sbörë Abraham kong jlökoyo li twara ba kong lok eni bako kjishko. ¹¹ Ga Abraham mär Sbö go kjishko ga tjlablashko ga ba boy Sara kjröng ëmdë ga wa buk kjlara. Wa twe ba kong lara Sbörë ba kong jlökoyoshko ga tjlökwö kjrara domer lirë, miydara ga llëye le li shärye eni iyado kjishko. ¹² Eni ga luyo ara, wolon to ëmdë ga ba tjëyo tek beno ba irgo li shdöktong träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe.

¹³ Nopga uunkong ëre wolonoshko ga llëbo twe Sbörë ba kong le jlökoyo li kjrara lok llëme. Gueniyo mär Sbö go kjishko ga ina lok pjola dwayo wleni, ga beno löng wopjlú e kjishko. Löng kjok ëre kjing go obishko ga tjlë oba kong ga epga om go li shto oblë so wleni, kjok ëre so llëme le löng eni. ¹⁴ Miydëy e go ga to löng kjok wlëk, ber baïya jlökoyo wlo. ¹⁵ Tek opshino kjokyo baïya li woyotjlïyde löng kjwe ga san jek iröng obi ga pjlúe. ¹⁶ Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo pjlú anmoyö wleniyo li

wlëyde löng. E kjïshko ga kjok shäryara Sbörë ba kong eni, ga «Pja borwa Sbö» le lok ba kongshko ga lökyokjre Sbörë llëme.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham mär ba go jlökoyore miyde Sbörë wlo ga ichara ba wa kjlaraso li zrök, sho suk ba kong, ba tjlikklo. Bäm go ga Sbö tjle ba kong jlökoyo ga «Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe»* le. Eni ëmdë ga mär Sbö go kjïshko ga wotjlino ba zrök lara. ¹⁹ Wotjlik ga woshre Sbörë iröng obi ga pjlue le, ga wlokrara iröng obi, wolono, woshrara iröng obi wleni.

²⁰ Dënashko ga Isaac mär Sbö go kjïshko ga tjleño beno pjlú ba wapga Jacob, Esau kong, llëye wen ba kong lono li kjïshko.

²¹ Dënashko ga Jacob mär Sbö go kjïshko ga wolon döröshko ga tjleño beno pjlú José wapga kong. Eshko ga kojono shäng ba kjorkung go, ga Sbö poshrëra.

²² Dënashko ga José mär Sbö go kjïshko ga wolon döröshko ga Israel tjëyoga ichara beno ba doyo sök ba tjok, epga opshik jek Egipto kjokyo dwayo dbaryo lishko.

²³ Dënashko ga Moisés data, mekë, e mär Sbö go kjïshko ga chida li jnena öötong moglo mya. İna lok ga wolësowa, ga tjlokwo lara pjlurë li bangkrara lok llëme.

²⁴ Moisés mär Sbö go kjïshko ga öötong këguë ga kuna pjlú wa walë lirë ëmdë ga woydara ga kowëba ba wa llëme. ²⁵ Woydara ga ber shäng wopjlú dbar kjwöbö, llëbo owa shäryara kjïshko llëme. Eni ga opyono beno shäng shdungoba Sbö nopga tjok

* **11:17-18** Génesis 21.12.

shara. ²⁶ Beno shäng potjwëlëya Sbörë li koshë. E kjïshko ga ba kong ga shdungoba Cristo kjïshko li tjwël ara, llëbo tjwël ara tjeng Egipto kjokyo kës li kjinmo. ²⁷ Mär Sbö go kjïshko ga to Egipto kjokyo dwayo, pjlu iirkë ba kong li bangkjrara llëme. Eshko ga miyde ga Sbö ïgöy llëm li jëk shäng ba tjok. E kjïshko ga sano iröng llëme. ²⁸ Mär Sbö go kjïshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li shäryara, ga nopga ichara öng wlëp ushko so zrök, ga srëng sguing u bäng bäng worbo shakklo li go, Israel wapga domerga bäm ïyo li zröya no pjiga lirë llëm wlo.

²⁹ Dënashko ga Israel tjëyoga mär Sbö go kjïshko ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong, jëk löng kjok dogro kjing go wleni. Gueniyo Egipto sopga omshäryë eni wlo larashko ga shteno lok drete. ³⁰ Ga Israel tjëyoga mär Sbö go kjïshko ga dbar kjwobi go ga Jericó kjokyo kopjrina lok pjribri shtök öötong dbargwo kjäk (7). E irgo ga kjok li kjëryo shäryak ak go li dloktong, sho ter löno töshko.

³¹ Eshko ga walë shäng kjlara ko Rajab, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Mär Sbö go kjïshko ga kjok ïgaga öötong ba shwoy li wlokjrara. E kjïshko ga nopga Sbö kolono llëm li zrörabashko ga era zröraba llëme.

³² ¿Llëye lër obi ga pjlu? Dbar tjok obi kjwe ga Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, Sbö tjlökwo lagaga, e lanyotkër bomi kong bakoe. ³³ Mär Sbö go kjïshko ga llëbo shäryara ba kong oblë oblëe. Kjone kjone ëngkjwono pjilupga dbo ara wleniyo tjok, ga zanae. Kjone kjone nopga ichono pjlo bek. Kjone kjone, llëbo twe Sbörë ba konglara

jlökoyo li kjrara. Kjone kjone dbong kjamo llino. ³⁴ Kjone kjone, iök pjë jong träk llëm ga sjëra. Kjone kjone zrökoba dröng go lëbashko ga döktonge. Kjone kjone dbo llëm ga öötong beno dbo ara. Kjone kjone ëngkjwëshko ga dbokjrono ara. Kjone kjone, ëngkjwagaga shto oblë so zana songe. ³⁵ Walëga kjone kjone, ba pjeyoga wolono li woshrono iröng obi.

Kjone kjone shdunaba ara, ga zröraba, gueniyo opdök woydë llëm, llono ga woshre Sbörë iröng obi li ber pjlú anmoyö ba kong wlo. ³⁶ Kjone kjone läywaraba owa, shporaba no shpokklo go bakoe. Kjone kjone pjriraba dröng sho go, iaraba beno löng kjërshko. ³⁷ Kjone kjone zröraba ak go. Kjone kjone zaraba tas do worbëshko. Kjone kjone zröraba dröng go. Kjone kjone to löng llaw pogo, doyono öng kwota go, dbur llëm, shdunaba ara, wosong iyado. ³⁸ Nopga eniyo tjwlö ara, nopga Sbö miydë llëm wleniyo li kjinmo anmoyö. To löng kjok dogro no llëmshko, dlup go bakoe. Beno löng guëng jong ööng roshko, klung ööng roshko bakoe.

³⁹ Nopga uunkong ëre mär Sbö go kjïshko ga Sbö beno wopjlú ba tjok, gueniyo llëbo twe Sbörë ba kong lara jlökoyo li kjrara llëme. ⁴⁰ Shäryono eni, woydara Sbörë ga llëbo ber bi kong pjlú anmoyö kjïshko. Epga ie woydë ber pjlo bek ba bokso, gueniyo ie woydë ber eni bi tjok bakoe.

12

Sbö, ba wapga llgweya

¹ Epga mär Sbö go kjïshko ga pak twara ba kong li shäryara lok pjire. Shji opping mär Sbö go ba

kjĩshko ga pjlúe. E kjĩshko ga pak twara bi kong li shäryëy äär jong ba dbo go, shji sjen llëme. Llëbo lok bi go kwing ara, bi sëngglo wleni li döy, ga rayëy. Llëbo owa, shji iche jëk pjlú llëm li rayëy bakoe. ² Jesús woyotjlĩydë eröe. Bi iaga ber löng mär Sbö go li e, ga shji mär ber löng ba go iyado ba kjĩshko bakoe. Lök pjang kjlôs goshko ga kura kjinge. Wolon eni li lökyo ara ëmdë ga lökyotkara llëme. Llono ga ber shäng wopjlú sorë li woyotjlĩyde pjang eröe. E irgo ga öötong sirkeno sök Sbö tjok, ba orkwo këlëkong. ³ Llëbo shäryara nopga owarë ba kong ara ga kura kjinge. Eni ga e woyotjlĩzĩ iyado, pjäy sjen llëm wlo, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe.

⁴ Pjäy drön löng ara, pjäy opkjë llëbo owa lishko dwayo wlo, gueniyo pjäy zröydëba e kjĩshko llëm obi. ⁵⁻⁶ Gueniyo tjlökwo lara Sbörë beno ba wapga kong kjrina. E woyojeromi tjän. Tjlëno beno eni: «Pja bor wa.

Ëye woyde Tjlapgarë ara ga llgweya, opping wlo.

Ëye kjrara beno ba wa wleni ga shdüya.

E kjĩshko ga pja llgweyashko ga

ios ber tjwlö ara, pja opping wlo.

Pja wlöyashko ga

pja wosonkë llëme.»*

⁷ Wapga uunkong llgweya ba datarë, opping wlo. Eni ga llëbo wen bomi kong owashko ga miydozĩ ga pjäy llgweya Sbörë shäng, pjäy opping wlo. Shärye bomi kong eni, pjäy ba wapga kjĩshko.

⁸ Ba wapga llgweya uunkong. Eni ga pjäy llgweya llëm wleni ga pjäy ba wapga jlökoyo llëme. ⁹ Bi

* **12:5-6** Proverbios 3.11-12.

dataga löng kjok ëre kjing go li, shji llgweya, ga bangkjrëy e kjïshko. Eni ga shji llgweya bi Data, bi iaga beno löng së jlökoyo lirëshko ga woyde ga kolëy. ¹⁰ Shji llgwera bi dataga löng kjok ëre kjing go lirë dbar kjwöbö, woydara ga ber pjlú bi kong kjïshko. Gueniyo shji llgweya Sbörëshko ga era pjlú bi kong ïyado, shji äär ber löng pjlo bek baïya dik wlo. ¹¹ Shji llgwekobashko ga shji löng wopjlú llëm, shji löng woowa. Gueniyo shji oppino e go wleni ga shji ie ber löng jëk pjlo bek, wlëp bakoe.

¹² E kjïshko ga pjäy opyos wokjang, pjäy so no jëk ga dre dbo llëm, kjrëk kjrëk erä li kjoyo llëm wlo. ¹³ Pjäy wotjlïk jëk pjlo bek erä, nopga mär Sbö go jlökoyo llëm li opping jëk pjlo bek wlo, e raye llëm wlo.

Sbö tjlökwo kuyyõtso

¹⁴ Pjäy drön ëë, pjäy ber löng wlëp nopga uunkong tjok wlo. Pjäy jëk pjlo bek erä. Llëm ga Tjlapga ïmi llëme. ¹⁵ Sbö wopjlú li wlokjrozï pjäy uunkongdë, rayëmi llëme. Pjäy kjlara wotjlïk owa wleni ga nopga ara iche wotjlïk owa eni bako ga pjlúe. Pjäy sjëk, e shäryë eni llëm wlo. ¹⁶ Shji ork-wosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Sbö bangkjrozïa. Shji opshäryë Esaú dik llëm bakoe. Dënashko ga Sbö bangkjrara llëm kuzong ga ba wa këguëyo shtoyo li soynena dli kjrina kjïshko. ¹⁷ Miydëmi pjlú ga e irgo ga woydara ga ba data tjlë ber pjlú ba kong, gueniyo jlö lara llëme. Slatong ara ëmdë ga llëye shäryara li kjlopswe obi ga äe.

¹⁸ Pjäy öötong löng Sbö shwoy, Israel tjëyoga dik llëme. Epga öötong löng dlup jong kjwara lishko. Dlup li porwako llëm, pjë jong ri ri bakoe. Eshko ga

kjok ro yēt, p̄luk ara bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Wli p̄lukyo kura lok. Eshko ga Sbō t̄lě ba kong'lok ga «Ēye d̄lup jong ěre porwono ga e zrōkko jekdo ak go, ōng llē ěmdē ga omporwono ga e zrōkko eni bakoe» † le. Kuya lok ga bangkjrara lok ara, t̄lōkwo beno ba kong kjang anmoyō kjishko. E kjishko ga kjloshtono lok ara, llēye le ba kong ame wlo. ²¹ Moisés ěmdē ga llēye ĩna li bangkjrara ara bakoe. T̄lě ga «Bangkjrēr shāng dete erā» † le.

²² Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo ko Jerusalén, e buk Sión d̄lupyo jong eshko li go. Kjok ěre, e Sbō Sök Īyado li ĩ. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so tōno lōng trāk llēm, wop̄lúe. P̄jāyda öötong lōng kjok eshko wleni. ²³ Jesús t̄lōkwo kragaga woyde Sbörē ara wleniyo lōng eshko uunkong, ko tak lok kjok dogo li epga. Ga p̄jāy tōno beno tjeng ba tjok lok eshko Sbō bokshto wleni. Nopga uunkong llgwega li e. Nopga jēktong lōng p̄jlo bek dēnashko li iara Sbörē beno p̄jlo bek ba bokso, ga ba sēya li lōng eshko. Ga p̄jāy tōno beno tjeng ba tjok wleni. ²⁴ P̄jāy öötong lōng Jesús shwoy wleni bakoe. T̄lōkwo t̄jaglēn shāryaga li e. Ba srēng kwona li kjrromi, owa p̄jang bomi go li lōya Sbörē ber dret e kjishko wlo. Srēng ěre t̄jwlō ara, Abel ĩ li kjinmo.

²⁵ P̄jāy sjēke. Sbō t̄lě bomi kongshko ga kuzī yōtso. Dēnashko ga t̄lěno Israel t̄jēyoga kong kjok ěre kjing go dwayoshko ga kura lok llēm kuzong ga epga shduna. Eni ga t̄lě bi kong kjok dogo dwayoshko ga kuy llēm wleni ga j̄lōkoyo ga shji

† **12:19-20** Éxodo 19.12-13. † **12:21** Deuteronomio 9.19.

shdũya bakoe. ²⁶ Tjľeno dēnashkoshko ga klung iano jek dete erä. Gueniyo eerishko ga tjľe bi kong jľokoyo ga «Ĺlono ga klung ier ian jek obi, kjopkwo ier ian eni bakoe» le. ²⁷ Miydēy e go ga kjok shäryara kēs li, e kje eshko, gueniyo llēbo wir llēm li, era ber ĩyadoe.

²⁸ Sbö sök no pjluyo ĩyado kjokyo li, e wir llēme. Ga llono ga shji äär ber löng eshko ĩyado wlo. E kjishko ga shji wopjľú ba tjok dey, ga woyde ga poshrēy, bangkjrēy, woyde sorē li eni. ²⁹ «Bi Sbö, e iök kjok pjikklo wleni.»§

13

Kjibokwo pjirzlong

¹ Pjāy ěng woydos ara kar kar, epenga dö wleni ĩyado. ² Nopga miydēmi llēm wleniyo äär bomi shwoyshko ga wlokjrozĩ löng wopjľúe. No kjone kjone omshäryono Sbö parkagaga kjok dogo so kong eni, miydara lok llēm gueniyo. ³ Nopga löng kjērshko li* woyoshrozĩ, pjāy löng ba tjok eshko wleni. Nopga shdungoba löng li woyoshrozĩ, pjāy shdungoba löng ba tjok wleni.

⁴ Pjāy orkwosmok löng pjir, tjľokwo loromi ěng kong jľokoyo li bangkjrozĩa. Pjāy pē bomi lanma, bomi boy tjok eröe. Ęye pē no orkwosmono ba tjok llēm li tjok ga shdũya Sbörē.

⁵ Sbö tjľeno bi kong ga
«Pjāy rayēr llēm,
pjāy kjimtēr ĩyado»† le.

§ **12:29** Deuteronomio 4.24. * **13:3** Nopga löng kjērshko le li, e nopga löng eshko mär Jesús go kjishko li loklo. † **13:5** Deuteronomio 31.6.

E kjĩshko ga shji dbur woydë ara llëm, pjãy wopjlú tjeng li tjok dey. ⁶ Eni ga shji tjłë ga

«Tjłapga, e bor kjimtaga.

E kjĩshko ga

llëye shãrye nopgarë bor kong li,

e bangkjrër llëme»† lëy eni.

⁷ Sbö tjłokwo roy lara bomi kãgãyogarë bomi kong. E kjĩshko ga epga woyoshrozĩa. Epga jëktong lōng mār Sbö go sorë li, e woyotjłĩzĩ, ga pjãy omshãryos eni bakoe.

⁸ Jesucristo, e dënashko sorë ga eerishko ga eni, ga ber eni ãyado. ⁹ E kjĩshko ga tjłokwo oblë lëba bomi kongshko ga jlō lëmi llëme. Shji dbo ara wlo ga woyde ga shji mār Sbö wopjlú li go, shji mār kjok llgwëkklo, shji iche dli oblë oblë uë llëm li go llëme. Era llëno llëme. ¹⁰ Syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjĩshko parkë lōng Sbö u jong li, öng zröya, sho suya Sbö kongshko ga sjëngna li ue lok ga pjlúe. Jesús, e bi kong öng zröraba, sho suraba Sbö kong wleni, gueniyo e ber syöshtagaga li kong llëme.

¹¹ Syöshtagaga kësbangyo opzrëk jek shto zrek an-moyö roshkoshko ga öng zröra li srëng söya jek ba tjok, llëbo owa shãryara nopgarë li potjwlëkklo, gueniyo öng doyo beno tjeng li sökoba pjola, sukoba u llëmshko. ¹² Eni wleni ga Jesús, e söraba jek kjok eshko li kjoko shwo lëkong, ga shdunaba, zröraba u llëmshko bako, nopga ie ber lōng pjlo bek Sbö bokso ba srëng go wlo. ¹³ Ëye wolono eni ga lōkyo ara lëba. Woyde ga shji to jek ba shwoy, shji lãywëba owa e kjĩshko gueniyo. ¹⁴ Kjok ëre kjing go

† 13:6 Salmo 118.6-7.

ga shji kjok buk ÿyado wlo drete. Gueniyo shji löng kjok eniyo tjwe li koshe.

¹⁵ E kjïshko ga shji kjimtaga ber Jesúsdë, Sbö poshrëy ÿyado wlo, shji mär Cristo go lëy ÿyado wlo bakoe. E ba kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni. ¹⁶ Gueniyo llëbo pjlu shäryozï ÿyado, oblë kjimtozï bomi llëbo li go ÿyado bakoe. Shäryoroy eni li, e Sbö kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni.

¹⁷ Sbö tjlökwo kjruga kägäyoga, e kolozïa. Epga iara Sbörë beno löng bomi daga, ga llono ga iche ba dboryë, llëbo shäryara kës li kjïshko. Epga kolozï, ba pak li shärye lok wopjlu wlo. Eni llëm ga ba pak li ber kjang ba kong, ga era ber pjlu bomi kong llëme.

¹⁸ Pjäy syöshtos Sbö kong borwa kjïshko. Miydërwa pjlu ga tjawa opshäryë löng pjlo bek Sbö bokso lërwa eni borwa pjlushko, ga tjawa drön ara, llëbo pjlu miydërwa li shäryërwa eni ÿyado wlo.

¹⁹ Rokër bomi kong ga pjäy syöshtos Sbö kong, tja kjimte jek bomi ik wop ä iröng obi wlo.

²⁰ Bi Tjlapga Jesucristo wolonoshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga ba srëng kwona li go ga tjlökwo shäryara kjrina, ber ÿyado wlo. Öng wlëp ushko so daga kësbang li e. Shji iaga ber löng wlëp li e bakoe. Eni ga rokër ba kong ga ²¹ llëbo twe bomi kong uunkong, llëye woyde ga shäryëmi wlo li shäryëmi ga pjlu wlo. Rokër ba kong obi ga Jesucristo kjïshko ga llëye shärye woydë borwa tjok li, e shärye eni. Jesucristo, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlö ara ÿyado wlo. Ber eni.

²² Pjeyoga, kjibokwo toror bomi kong ëre, pjäy dbokjrë e go wlo, ga kjibokwo ëre tjlökwoyo ara

llëme. Eni ga rokër bomi kong ga tjlökwö kjrozĩa.

²³ Bi kjlara Timoteo, e döktong kjërshko dwayo tjän. Lër bomi kong miydëmi wlo. Tjwe iröng maling ga sör jek bor tjok bomi ïk.

²⁴ «¿Yonde?» lëmi bomi kägäyoga kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga uunkong kong bakoe.

«¿Pjãy yonde?» le Italia sopga lirë bomi kong.

²⁵ Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjïshko ga pjãy kjimte ara.

**Sbö Tjłõ^{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c